

Parlant de pau amb... Setsuko Thurlow

Entrevista publicada en el Butlletí 92 de FundiPau – Hivern 2009

La Setsuko Thurlow (Hiroshima, 1932) és una 'hibakusha' (supervivent de les bombes atòmiques d'Hiroshima i Nagasaki). Des de fa molts anys col·labora activament amb l'organització japonesa Peace Boat i aquesta tardor va ser a Barcelona participant en el "Viatge global per a un món lliure d'armes nuclears". En aquesta peculiar travessa, un centenar d'"hibakusha' viatgen per tot el món denunciant els terribles efectes de les armes nuclears. El mes d'octubre la Setsuko va parlar davant el Comitè sobre Desarmament i Seguretat Internacional de l'Assemblea General de les Nacions Unides. En el seu discurs, va reclamar als delegats que els països treballin d'una manera decidida i seriosa per l'eradicació de les armes nuclears.

Recorda on era el dia que van llançar la bomba atòmica sobre Hiroshima?

I tant. Jo tenia 13 anys i estava mobilitzada per l'exèrcit per desxifrar codis secrets. A les 8.00 del matí arribàvem a la feina i fèiem una reunió general. Ens estaven fent un discurs demanant-nos que ens entreguéssim a la pàtria i en aquell moment es va veure una llum molt estranya i jo vaig perdre el coneixement.

I després?

Em vaig despertar enmig de la foscor. El silenci ho dominava tot. Vaig pensar que em moriria però aleshores vaig sentir les veus d'unes amigues que demanaven ajuda. De vegades encara les sento. Vaig sentir algunes persones que treien bigues de damunt meu i que em deien que no patís, que em traurien d'allà. Però jo no els veia perquè estava colgada de runa. Al sortir, vaig veure que tot estava en flames i moltes de les meves amigues havien mort cremades. Els soldats em van fer marxar d'allà i juntament amb dues amigues ens vam unir a la processó de gent que marxava lentament i silenciosa cap a la muntanya. Tots demanaven aigua.

Què hi havia a la muntanya?

Un gran edifici militar. Allà hi vam trobar moltes persones mortes i moltes d'altres a punt de morir. Tots demanaven aigua. Com que no sabíem què fer, vam anar al riu, ens vam mullar la roba i després humitejàvem els llavis dels moribunds, que es calmaven una mica. No teníem res més, ni tasses ni cap recipient. El poc que fèiem no servia per a molt però era una gota d'alleujament abans de morir. A la nit vam veure la ciutat d'Hiroshima en flames. Semblava una bola de foc.

Va perdre algun familiar aquell dia?

La meva germana just havia vingut el dia 6 d'agost a Hiroshima amb la seva filla de quatre anys per anar al metge i la bomba les va afectar de ple. Estaven irreconeixibles, només sabia que era ella per la veu. Totes dues van morir al cap de quatre dies. Jo només tenia 13 anys però encara avui revisc aquella escena perquè jo no podia fer res perquè no morissin.

Com van ser tractats els supervivents?

La gent tenia por dels 'hibakusha' perquè havien estat exposats a la radiació. Els homes de les poblacions veïnes no es volien casar amb noies d'Hiroshima i Nagasaki per por a tenir fills deformants. Als homes, com que molts van quedar físicament afeblits, la gent no els contractava i tampoc els volien llogar cases. Hi va haver molta discriminació i molta gent va amagar la seva condició d'"hibakusha'.

I en canvi, encara hi ha armes nuclears al món.

I no només això, sinó que n'hi ha moltes més. El 1945 només un país en tenia. 63 anys després d'Hiroshima i Nagasaki, són 9 els països que tenen la bomba atòmica i hi ha 27.000 armes nuclears al món. És que no n'hem tret cap lliçó? Ho hem d'aturar. I això també ho vaig dir davant l'Assemblea de les Nacions Unides. Si una sola bomba pot causar tan de sofriment, com pot ser que es permeti que encara n'hi hagi tantes? I encara s'investiga per a fer bombes més potents! Només es pot demanar l'abolició de les armes nuclears!

Que ha representat per a vostès el Peace Boat?

El Peace Boat és una gran iniciativa de sensibilització i educació per la pau. A cada port on ataquem fem entrevistes i ens reunim amb els responsables polítics perquè donin suport a l'eradicació de les armes nuclears. I per a nosaltres, els 'hibakusha', aquesta és un ocasió única per reunir-nos i compartir experiències. Tots donem gràcies per haver pogut sobreviure i volem donar el nostre testimoni perquè ningú més, mai més, hagi de viure una experiència com la nostra.